

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Využití operačního programu Podnikání a inovace – program Nemovitosti ve Zlínském kraji

Use of the Operational programme Enterprise and Innovation - the Real Estates Programme in
Zlín Region

Student: Kateřina Palyzová

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Milena Medková

Ostrava 2010

Prohlašuji, že jsem Bakalářskou práci vypracovala samostatně. Všechny použité zdroje uvádím v příloze.

Děkuji vedoucí práce PhDr. Mileně Medkové za odbornou pomoc při tvorbě Bakalářské práce.

Valašské Meziříčí

7.5.2010

Obsah

1. ÚVOD.....	6
2. OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE.....	7
2.1 Prioritní osy OPPI.....	11
2.1.1 Nemovitosti.....	11
2.2 Financování programu	14
2.3 Operační program Průmysl a podnikání	14
2.3.1 Reality.....	16
2.4 Lisabonská strategie a ČR.....	16
2.4.1 Regionální disparity.....	18
2.4.2 Stav inovační výkonnosti ČR	19
2.4.3 Podpora podnikání a inovací v ČR	19
2.5 Strategické dokumenty programovacího období 2007-2013.....	20
2.6 Podpora podnikání	22
2.6.1 Význam malých a středních podniků.....	23
2.6.2 Situace malých a středních podniků v Evropské unii	24
3. PODPORA PODNIKÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	25
3.1 Strategie rozvoje Zlínského kraje	25
3.2 Ekonomická situace ve Zlínském kraji.....	26
3.3 Plnění strategie.....	32
3.4 Strategie regionálního rozvoje České republiky.....	33
3.4.1 Vize Strategie.....	35
4. VYUŽITÍ PROGRAMU NEMOVITOSTI VE ZLÍNSKÉM KRAJI	36
4.1 I. výzva programu Nemovitosti	36
4.2 Vyhodnocení programu Nemovitosti dotazníkovým šetřením.....	37
5. ZÁVĚR	48
Seznam literatury	49
Seznam zkratk	51
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	52
Seznam tabulek	53
Seznam grafů	54
Seznam obrázků.....	55
Seznam příloh	56

1. ÚVOD

Vstupem České republiky do Evropské unie se všem podnikatelským subjektům otevřely dveře k možnosti využívání finančních prostředků k rozvoji podnikání. Podpora malého a středního podnikání přispívá k rozvoji české ekonomiky a k hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie.

Jedním z mnoha programů podpory je i Operační program Podnikání a inovace, který podporuje právě malé a střední podniky a nabízí jim tak možnost rozvoje.

Cílem Bakalářské práce je analýza zkušeností příjemců dotace z Operačního programu Podnikání a inovace – program Nemovitosti ve Zlínském kraji. Bakalářská práce je zpracovávána na základě zadání firmou, která se zabývá vypracováním projektových dokumentací.

V první kapitole je stručně popsán Operační program Podnikání a inovace, jehož hlavním cílem je podporovat hospodářskou a sociální soudržnost v sektoru průmyslu a podnikání.

Každý kraj České republiky má jinou strategii podpory podnikání. Druhá kapitola je proto zaměřena na možnosti podpory průmyslu a podnikání ve Zlínském kraji a jeho současná situace. Kapitola také představuje Strategii rozvoje Zlínského kraje, která byla vypracována pro období 2009 – 2020. Tato strategie je zpracována podle Strategie regionálního rozvoje České republiky, kterou se kapitola také zabývá.

Zkušenosti žadatelů o dotaci byly zjišťovány dotazníkovým šetřením. Dotazníky byly rozeslány firmám, které podaly své registrační žádosti v první výzvě programu Nemovitosti. Seznam firem je převzat od rozvojové agentury CzechInvest k datu 1.1.2010.

2. OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE

Operační program Podnikání a inovace pro programovací období 2007-2013 navazuje na operační program Operační program Průmysl a podnikání, který byl vyhlášen pro zkrácené programovací období 2004-2006. [2]

OPPI je hlavním programovým dokumentem realizace hospodářské a sociální soudržnosti v sektoru průmyslu a významně podporuje realizaci „Koncepce malého a středního podnikání na období 2007-2013 schválené usnesením vlády České republiky č.392/2006.“ [5]

„Globálním cílem OPPI je zvýšení konkurenceschopnosti sektoru průmyslu a podnikání, udržení přitažlivosti České republiky, regionů a měst pro investory, podpora inovací, stimulace poptávky po výsledcích VaV komercializaci výsledků VaV, podpory podnikatelského ducha a růstu hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacity pro zavádění nových technologií a inovačních výrobků, včetně nových informačních a komunikačních technologií.“

Tento cíl zajišťuje významnou část strategického cíle NRP 2007-2013 Konkurenceschopná česká ekonomika. [3]

Jelikož české podnikatelské subjekty stále zaostávají v oblasti kvality, vybavenosti, efektivity a inovativnosti za západními členskými státy Evropské unie, snaží se OPPI významnou částí podporovat podnikatelské prostředí, které je jedno z klíčových podmínek k dalšímu úspěšnému rozvoji české ekonomiky. Dobré působení podnikatelského prostředí vytváří vhodné podmínky pro vznik a rozvoj nových a konkurenceschopných podniků. Ty následně vytvářejí nová pracovní místa a posilují hospodářskou a sociální soudržnost.

Program je realizován ve všech regionech soudržnosti České republiky kromě hlavního města Prahy, které neplní kritéria pro zařazení do cíle Konvergence.

OPPI vychází z „legislativního rámce České republiky a legislativy Evropské unie pro programovací období 2007-2013, ze strategických dokumentů Evropské unie a České republiky a koncepčních dokumentů Ministerstva průmyslu a obchodu.“ [5]

V rámci celkové hospodářské politiky Evropské unie zaujímá jedno z dominantních postavení Regionální a strukturální politika, nazývaná též politika hospodářské a sociální soudržnosti. Tato politika rozvíjí a sleduje činnosti, které vedou k posilování této hospodářské a sociální soudržnosti v rámci všech zemí Evropské unie. Pro tuto politiku je vyčleněna zhruba jedna třetina rozpočtu Společenství.

Česká republika vstoupila spolu s dalšími členskými zeměmi do druhého programovacího období, které je realizováno v období let 2007-2013. S tímto vstupem má ČR nárok na čerpání prostředků z evropských fondů na financování politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Čerpání těchto prostředků je však vázáno na splnění velmi přísných podmínek. Tyto podmínky jsou jak na straně administrativy spravující jednotlivé operační programy, tak i na straně žadatelů a potenciálních příjemců podpory. [10]

Politika hospodářské a sociální soudržnosti je v programovacím období 2007-2013 realizována třemi typy finančních nástrojů:

- **Fond soudržnosti (CF)**

fond byl založen v roce 1994. Fond má přispívat k posilování hospodářské a sociální soudržnosti. Přispívá tedy k projektům, které přispívají k dosahování cílů stanovených ve Smlouvě o EU a to v oblastech životního prostředí a transevropských dopravních infrastrukturních sítí ve všech členských státech, jejichž hrubý národní produkt je nižší než 90% průměru společenství a které uskutečňují své programy pro splnění podmínek hospodářské konvergence. [4]

- **Strukturální fondy (SF)**

- Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) – fond byl založen v roce 1975 a jeho cílem je směřovat finanční podporu do regionů EU, které zaostávají svým

rozvojem. Napomáhá jim tedy k rozvoji a k odstraňování závažných ekonomických a sociálních problémů. [4]

- Evropský sociální fond (ESF) – fond byl založen v roce 1960. Podporuje aktivity a politiky v oblastech zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů a je v souladu se strategií EU. [4]

Politika je zaměřena na tři prioritní cíle:

- Cíl Konvergence;
- Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost;
- Cíl Evropská územní spolupráce. [10]

Cíl Konvergence

Cíl konvergence je financován z ERDF, ESF, CF. Tento cíl je určen k urychlení hospodářské konvergence a to těch regionů EU, které jsou nejméně rozvinuté. Cíl se zaměřuje na zlepšování podmínek pro růst zaměstnanosti a to díky investicím do materiálních a lidských zdrojů, na podporu vývoje a inovací a rozvoje znalostní ekonomiky, dále také na ochranu životního prostředí a efektivitu státní administrativy.

Velmi důležitou roli hraje tento cíl v nově přistoupených členských zemích, protože ty čelí v rámci EU největším regionálním rozdílům.

Pro programovací období 2007-2013 se bude tento cíl týkat celého území České republiky vyjma hlavního města Prahy. [10]

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Tento cíl je financován z ERDF a ESF a týká se regionů, které nespádají do Cíle 1 Konvergence. Tímto cílem jsou financovány převážně projekty spadající na území hlavního města Prahy.

Cíl je zaměřen na posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti příslušných regionů, dále podporuje hospodářské a společenské změny, inovace, společnost založenou na znalostech, podnikavost, ochranu životního prostředí a prevenci rizik. Hlavní podpora tohoto cíle směřuje na rozvoj trhů práce a na sociální začlenění občanů.

Klíčovou roli hraje tento cíl také v předcházení novým nerovnováhám objevujícím se v neprospěch regionů, které by jinak následky nepříznivých sociálně ekonomických faktorů trpěly a neměly by dostatek prostředků na státní podporu. [10]

Cíl Evropská územní spolupráce

Cíl je financován z ERDF a je zaměřen na zintenzivnění spolupráce na třech úrovních:

- Přeshraniční spolupráce regionů NUTS III., která je realizovaná prostřednictvím společných programů;
- Nadnárodní spolupráce;
- Mezinárodní spolupráce.

Tyto spolupráce vytvářejí síť pro spolupráci a výměnu zkušeností v rámci celé Evropské unie. Hlavním smyslem tohoto cíle je přispět k vyváženému, harmonickému a trvale udržitelnému rozvoji evropského území.

K tomu, aby bylo dobře zjištěné, zda má region nárok na podporu ze strukturálních fondů, bylo vytvořeno dělení na územní statistické jednotky, tzv. NUTS (z francouzského Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques). [10]

Dělení NUTS v České republice:

- NUTS 0 – území státu Česká republika
- NUTS I. – stát Česká republika
- NUTS II. – 8 regionů soudržnosti

- NUTS III. – 14 krajů
- NUTS IV. (LAU I.) – 77 okresů
- NUTS V. (LAU II.) – cca 6200 obcí

Poskytování dotací, zvýhodněných úvěrů a záruk v OPPI je podmíněno dodržováním předpisů Evropského společenství v oblasti veřejné podpory. Tímto je tedy zabezpečena Ochrana hospodářské soutěže. [10]

2.1 Prioritní osy OPPI

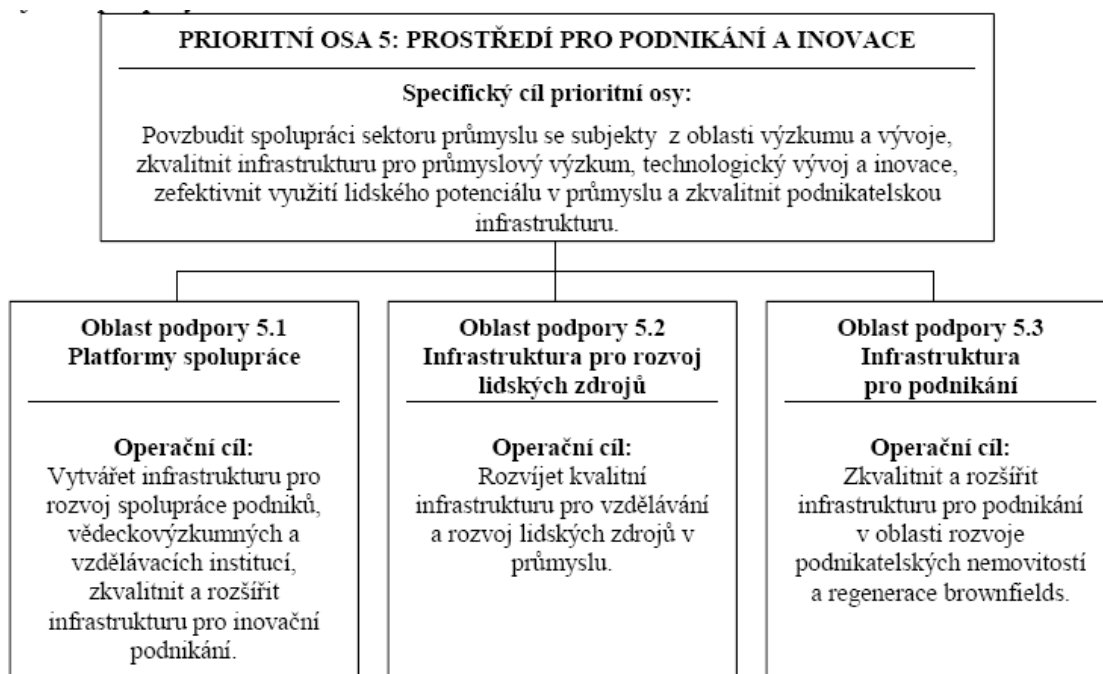
Pro OPPI bylo NSRR stanoveno sedm prioritních os, kterými jsou:

- vznik firem;
- rozvoj firem;
- efektivní energie;
- inovace;
- prostředí pro podnikání a inovace;
- služby pro rozvoj podnikání;
- technická pomoc.

Každá prioritní osa v sobě zahrnuje dílčí oblasti podpory, ze kterých vychází konkrétní aktivita, na kterou lze získat finanční podporu. [5]

2.1.1 Nemovitosti

Program Nemovitosti vychází z prioritní osy Prostředí pro podnikání a inovace a z oblasti podpory Infrastruktura pro podnikání.

Obr.č.1 Prioritní osa Prostředí pro podnikání a inovace

Zdroj: Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky. *Operační program Podnikání a inovace 2007-2013.*

„Cílem programu je stimulovat vznik a rozvoj podnikatelských nemovitostí včetně související infrastruktury a přispět tak ke vzniku funkčního trhu nemovitostí a ke zlepšení investičního a životního prostředí. Program je zaměřen na podporu projektů realizovaných ve všech hlavních meznících životního cyklu nemovitosti, tj. projektů přípravy, výstavby, rozvoje i regenerace nemovitosti. Program je zaměřen také na podporu znalostí a informační báze pro rozvoj regionální podnikatelské infrastruktury a na podporu podnikání v oblasti podnikatelských nemovitostí.“ [6]

Typy podporovaných projektů:

- Příprava zóny;
- Regenerace zóny;
- Výstavba nájemního objektu;
- Vyhotovení projektové dokumentace;
- Akreditace manažera.

Nabídka podnikatelských prostor je jednou z příčin omezující další rozvoj průmyslu a podnikání. V současné době však existuje velké množství nevyužitých nemovitostí – brownfields. Tyto nemovitosti mohou být za finanční podpory znovu zrekonstruovány a znovu použity k podnikání.

Velká podpora je poskytována přeměně brownfields na podnikatelskou zónu a vytvořením nové plochy pro výstavbu podnikatelských objektů, ale i rekonstrukci stávajících objektů což má za následek zkvalitnění podmínek pro práci a zlepšení životního prostředí.

Na tuto oblast je přiděleno 13,10% finančních prostředků OPPI a podpora je poskytována formou dotací. [5]

Příjemci podpory mohou být: [6]

- podnikatelské subjekty;
- samosprávní územní celky;
- organizace pro podporu podnikání a investic - CzechInvest.

Tab.č.1

Maximální výše podpory v jednotlivých regionech

Region NUTS II.	malý podnik	střední podnik	velký podnik
Střední Morava, Severozápad, Střední Čechy, Moravskoslezsko, Severozápad, Jihovýchod	60%	50%	40%
Jihozápad 1.1.2007 – 31.12.2010	56%	46%	36%
Jihozápad 1.1.2011 – 31.12.2013	50%	40%	30%

Zdroj: Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu. *OPPI – Nemovitosti 2007-2013*.

2.2 Financování programu

Finanční prostředky jsou poskytovány ze Strukturálních fondů a to zejména z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Pro OPPI byla dne 10.5.2006 stanovena alokace 3,041 mild. EUR. [5]

Tab.č.2

Rozložení finančních prostředků OPPI na jednotlivé roky 2007-2013

	Strukturální fondy (ERDF) 1	Fond soudržnosti 2	Celkem 3 = 2+1
2007	377.345.254	0,0	377.345.254
2008	395.906.354	0,0	395.906.354
2009	414.548.594	0,0	414.548.594
2010	343.062.564	0,0	343.062.564
2011	453.585.440	0,0	453.585.440
2012	473.037.352	0,0	473.037.352
2013	492.826.988	0,0	492.826.988
Celkem 2007 - 2013	3.041.312.546	0,0	3.041.312.546

Zdroj: Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky. *Operační program Podnikání a inovace 2007-2013*.

2.3 Operační program Průmysl a podnikání

Operační program Průmysl a podnikání byl vyhlášen 12.května 2004 po přistoupení České republiky do Evropské unie dne 1.května 2004. Tento operační program byl vyhlášen pro zkrácené operační období 2004-2006 a byl základním dokumentem politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Tab.č.3

Struktura Operačního programu Průmysl a podnikání

PRIORITA	OPATŘENÍ	PROGRAM PODPORY
1. Rozvoj podnikatelského prostředí Celkově 50% prostředků OPPP	1.1 Infrastruktura pro výzkum, vývoj a inovace	PROSPERITA REALITY
	1.2 Rozvoj podnikatelské struktury	ŠKOLÍCÍ STŘEDISKA
	1.3 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v průmyslu a podnikání	KLASTRY Registr poradců (projekt)
	1.4 Rozvoj informačních a poradenských služeb	Projekt rozvoje informačních a poradenských služeb pro mezinárodní obchod
2. Rozvoj konkurenceschopnosti podniků Celkově 46% prostředků OPPP	2.1 Zakládání a rozvoj MSP	START
	2.2 Podpora inovací výrobků, technologií a služeb	KREDIT ROZVOJ
	2.3 Snižování energetické náročnosti a vyšší využití obnovitelných zdrojů energie	MARKETING INOVACE
3. Technická pomoc Celkově 4% prostředků OPPP	3.1 Technická pomoc při řízení a implementaci programu	
	3.2 Ostatní technická pomoc	

Zdroj: Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Úspěšné projekty v OPPP – inspirace pro budoucnost.*

Na tento operační program bylo z ERDF vyčleněno cca 260 mil.€, což je zhruba 17,94% z celkového objemu prostředků alokovaných ze Strukturálních fondů Evropské unie pro Českou republiku v rámci Cíle 1 Konvergence. Dále je program financován z Fondu soudržnosti a Evropského sociálního fondu. Celkem tedy bylo alokováno 350 mil. € .

Největší počet schválených projektů v rámci OPPP se vyskytuje v opatření 2.1 Rozvoj malých a středních podniků. Celkový počet projektů z tohoto operačního programu je 1749.

Projekty z oblasti podpory Priority 1 jsou administrativně a časově mnohem náročnější, proto bylo vydáno méně rozhodnutí než u projektů Priority 2. [14]

2.3.1 Reality

Program Reality byl zaměřen na zlepšení podnikatelské infrastruktury. Podpora byla realizována prostřednictvím rozvoje projektů výstavby, rekonstrukce stávajících podnikatelských nemovitostí a to zejména v oblastech postižených útlumem a restrukturalizací průmyslové výroby.

Cílem programu bylo tedy zvýšit atraktivitu těchto oblastí pro tuzemské i zahraniční investory a vyřešit tak problém nedostatečné nabídky podnikatelských nemovitostí.

Z hlediska podpory rozdělujeme program na dva případy:

- Nemovitost není ve vlastnictví žadatele o dotaci, a je tedy připravena k převodu či k pronájmu;
- Nemovitost je ve vlastnictví žadatele o dotaci.

O finanční podporu z tohoto programu mohli žádat obce, svazky obcí, kraje, rozvojové společnosti a malým a středním podnikům.[14]

Na program Reality navazuje v současném programovacím období 2007-2013 program Nemovitosti vycházející z Operačního programu Podnikání a inovace.

2.4 Lisabonská strategie a ČR

Důležitým mezníkem k přechodu informační společnosti na znalostně založenou ekonomiku bylo přijetí Lisabonské strategie na jaře roku 2000. Lisabonská strategie reagovala na vážné a dlouhodobé slabiny v ekonomické výkonnosti a konkurenceschopnosti zemí Unie. Hlavním cílem bylo vytvořit do roku 2010 stejně konkurenceschopný mechanismus, jakým jsou Spojené státy americké. V roce 2010 měla být tedy EU nejdynamičtější a nejkonkurenceschopnější na znalostech založenou ekonomikou na světě.

K dosažení stanovených cílů je potřebná kvalita domácího faktorového vybavení. Mezi toto vybavení patří zejména technologické změny, výzkum, vývoj a inovace a zvyšování kvality lidských zdrojů. Nezapomenutelnou součástí je i vládní politika a jí vytvořené podmínky pro podnikatelské prostředí.

Znalostně založená ekonomika je úzce propojena s potřebou dlouhodobé ekonomické výkonnosti, které se dosáhne prostřednictvím růstu produktivity a zaměstnanosti. Tento nárůst je podpořen především kvalitními změnami faktorového vybavení jako jsou vznik a vývoj nových technologií, inovace a kvalitou lidského kapitálu. Pro dosažení těchto změn je zapotřebí politické priority vlády členských států Evropské unie, priority a strategie Evropské unie a strategie soukromých subjektů. [1]

Tab.č.4

Vývoj HDP v letech 2000 - 2008

HDP na obyvatele v paritě kupní síly									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
EU-27 =100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
ČR	68,5	70,2	70,4	73,4	75,1	75,9	77,9	80,3	80,1
HDP v tržních cenách									
EU - 27	19199	19800	20500	20700	21700	22500	23600	24900	25100
ČR	13000	13900	14400	15200	16300	17100	18300	20000	20100
Míra růstu reálného HDP v %									
EU 27	3,9	2,0	1,2	1,3	2,5	2,0	3,6	2,9	0,8
ČR	3,6	2,5	1,9	3,6	4,5	6,3	6,8	6,1	2,5
Podnikové investice - % z HDP									
EU 27	18,4	17,8	17,3	17,0	17,2	17,7	18,2	18,7	18,4
ČR	24,4	24,5	23,6	22,1	21,0	20,0	19,7	20,5	19,0

Zdroj: Český statistický úřad

V období 2000-2005 zaznamenala česká ekonomika růst hrubého domácího produktu, což dopomohlo k přiblížení se české ekonomiky k ekonomické úrovni Evropské unii. Velký význam na růst HDP měl zahraniční obchod společně s produktivitou práce, technickým pokrokem a strukturálními změnami.

Velký vliv na makroekonomickou stabilitu má i obchodní bilance ve zboží a službách. To se do roku 2004 pohybovalo v minusových položkách a v roce 2005 dosáhlo již kladného salda. [5]

2.4.1 Regionální disparity

V České republice jsou relativně malé meziregionální disparity. V porovnání s jinými členskými státy mají regiony v České republice přibližně stejnou ekonomickou úroveň. [5]

Regionální disparity se vyjadřují několika ukazateli jako:

- ekonomika (HDP, zaměstnanost podle sektorů hospodářství);
- trh práce (zaměstnanost X nezaměstnanost);
- demografie (obyvatelstvo, hustota zalidnění, vzdělání);
- životní prostředí (znečištění vod, ovzduší);
- a řada dalších ukazatelů jako podnikatelské aktivity, počty podnikatelů/1000 obyvatel a jiné.

Pro hodnocení regionálního rozvoje schválila Evropská komise v roce 2003 seznam 42 strukturovaných ukazatelů, které také slouží pro hodnocení regionálního rozvoje.

Nejvyšší ekonomickou úroveň má hlavní město Praha, která zvyšuje úroveň Středočeského kraje. Naopak nejzaostalejším regionem je Moravskoslezsko. [5]

2.4.2 Stav inovační výkonnosti ČR

Srovnání členských zemí Evropské unie ukázala nepříznivé hodnocení České republiky v mnoha ukazatelích. Nejhorších výsledků dosáhla inovační výkonnost. Dále počet pracovníků a nízký finanční objem podpory ve výzkumu a vývoji.

Česká podnikatelská sféra je závislá na dovozu zahraničních licencí, technických znalostí a know-how a dále na dovozu strojů a dalších technologií. Znevýhodněny jsou proto malé a střední podniky, které si kvůli velké finanční náročnosti tyto zdroje nemohou dovolit. Česká republika tak nemůže v tvrdých podmínkách mezinárodní soutěže obstát. Východiskem je podpora konkurenceschopnosti českých podnikatelských subjektů a to zvyšováním investic do vzdělání, rozvoje infrastruktury a podmínek pro inovační podnikání, které nám umožní podílet se na budování ekonomické prosperity celého regionu Evropské unie. [5]

2.4.3 Podpora podnikání a inovací v ČR

Základní prioritou strategie OPPI je podporovat takové obory, které se mohou stát konkurenceschopnými v evropském a světovém měřítku a podporovat změny ekonomiky jako:

- zlepšení podnikatelské infrastruktury – nemovitosti, využití brownfields, vědecko-technické parky, VaV;
- spolupráce firem, univerzit a výzkumných institucí – transfer know-how, rozvoj VaV;
- rozvíjení foremních aktivit;
- zavádění inovací;
- nové technologie, výrobní procesy a techniky;

- služby pro podnikání;
- infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů;
- podpora podnikavosti, zakládání a rozvoj firem;
- efektivní využívání zdrojů energií a surovin.

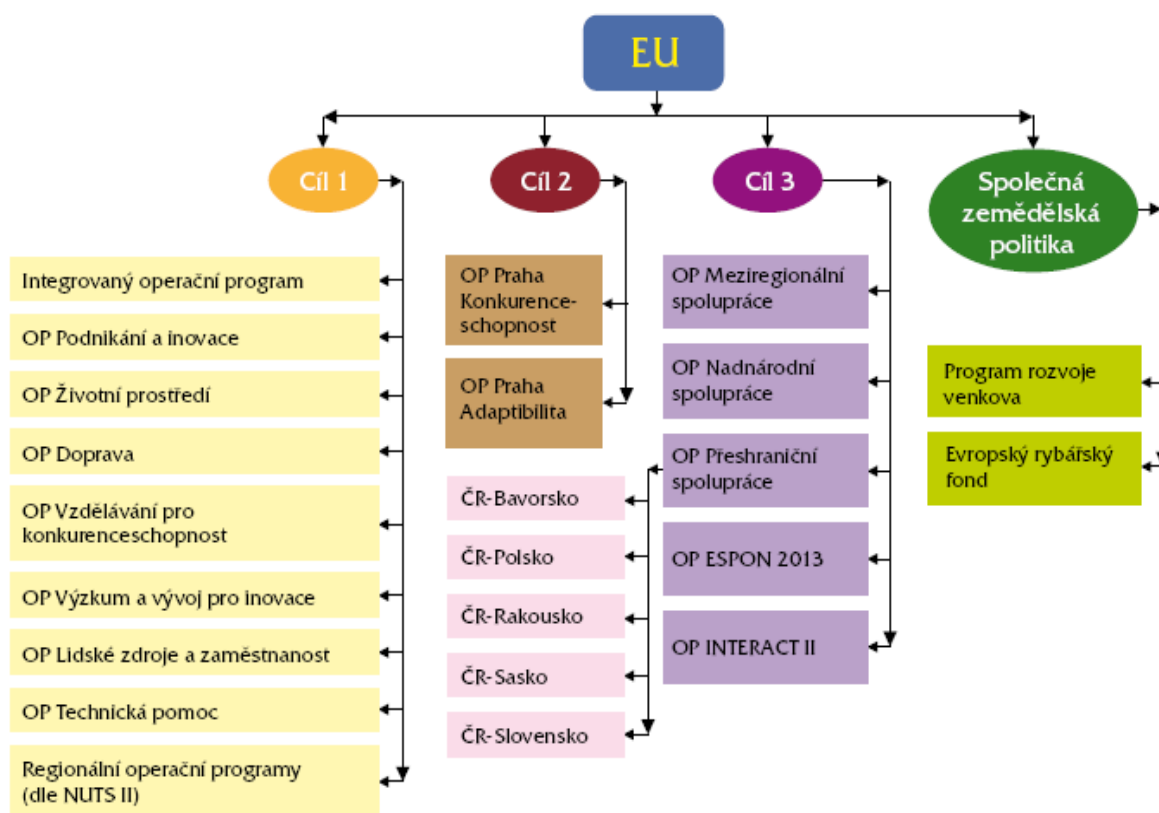
Do roku 2015 se očekává, že Česká republika bude mít konkurenceschopný podnikatelský sektor, který bude dosahovat vysoké produktivity práce a bude schopný prosadit se na trhu evropské unie i na trhu světovém. [5]

2.5 Strategické dokumenty programovacího období 2007-2013

Zapojení České republiky do strukturální politiky Evropské unie vyvolalo nutnost vypracovat strategické a programové dokumenty k aplikaci regionální politiky Evropské unie v České republice. Tyto dokumenty se mohou dělit do dvou skupin, a to dokumenty pro regionální politiku ČR a dokumenty pro regionální politiku EU. [2]

- **Strategické obecné zásady společenství** - Strategické obecné zásady společenství je rámcový strategický dokument pro regionální politiku Evropské unie. Dokument obsahuje hlavní priority politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Dokument je navrhován Evropskou komisí a dále schvalován Evropským parlamentem a Radou EU. Dokument doporučuje, jak by měly regiony co nejefektivněji využít přidělenou finanční podporu v horizontu sedmi let. [2]
- **Národní rozvojový plán** - Tento dokument je nepovinný a zpracování záleží pouze na členském státu. Česká republika vypracovala pouze návrh NRP, který nebyl dále nijak projednáván a schválen.
Dokument vytyčuje cíle, dílčí cíle a popisuje postupy jejich realizace a stanovuje podmínky zpracování dalšího dokumentu, kterým je NSRR. [2]

- **Národní strategický referenční rámec** - Každá členská země vypracuje dokument Národního strategického referenčního rámce a zašle jej na schválení Evropské komisi. Po schválení tvoří tento dokument podklady pro jednotlivé operační programy. Obsahuje analýzu situace, zvolenou strategii, seznam programů a finanční podporu. [2]
- **Operační programy** - Operační programy popisují jednotlivé operační programy a slouží jako podklady pro příjemce a realizátory projektů. Jsou vypracovány členským státem a následně schvalovány Evropskou komisí. Pro programovací období 2007-2013 připravila Česká republika celkem 24 operačních programů, které jsou rozděleny do skupin podle zaměření.

Obr.č.2 Operační programy ČR pro období 2007-2013

Zdroj: Centrum pro regionální rozvoj. *Jak připravit a řídit projekt v kostce.*

2.6 Podpora podnikání

Sektor malého a středního podnikání je v Evropské unii považován za páteř evropské ekonomiky a hybnou sílu inovací, zaměstnanosti a sociální integrace. [11]

Rozvoj zejména malých a středních podniků má pro Českou republiku velký význam a to jak pro národní hospodářství, tak i pro pracovní příležitosti a podporu rozvoje obcí, měst a regionů. Podmínky pro rozvoj se snaží zabezpečit Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky za pomoci Evropské unie. [8]

V České republice existují tyto oblasti podpory:

- Podpora malých a středních podniků;
- Operační programy;
- Programy výzkumu a vývoje;
- Trh práce;
- Informace, poradenství, vzdělávání;
- Regionální podpory;
- Inovační podnikání;
- Finance;
- Bankovní služby. [8]

Pro programovací období 2007 – 2013 byla sestavena Koncepce rozvoje malého a středního podnikání. Tato Koncepce vymezuje vizi stavu malých a středních podniků na konci programovacího období, dále cíle Koncepce, směry realizace Koncepce a základní principy priority v alokaci finančních prostředků. [11]

Vizí Koncepce je, aby malé a střední podniky byly početně výrazně převažujícím prvkem podnikatelského sektoru. Jako celek totiž zabezpečují zaměstnanost nadpoloviční většiny pracovněschopného obyvatelstva.

Hlavním cílem koncepce je zajistit konkurenceschopnost sektoru malých a středních podniků působících na území České republiky. Nezbytný předpoklad pro dosažení tohoto cíle je

zajistit podporující politiku malého a středního podnikání a úzkou spolupráci s organizacemi podnikatelské samosprávy. [11]

2.6.1 Význam malých a středních podniků

Ve struktuře všech podniků tvoří malé a střední podniky drtivou většinu a jejich podpora je víc než nutná.

Přínosy malých a středních podniků na podnikatelské prostředí můžeme rozdělit do dvou skupin a to na přínosy společenské a přínosy ekonomické. [15]

Přínosy společenské

Malé a střední podniky dávají šanci k svobodnému uplatňování občanů a garantují nejběžnější svobody. Existence těchto malých a středních podniků stabilizuje společnost, protože jakákoliv výrazná politická nejistota je pro ně zdrojem rizika.

Malé a střední podniky jsou spojeny s regiony, ve kterých působí, protože podnikatel v regionu zpravidla bydlí. MSP se stává zaměstnavatelem a poskytuje tak regionu volná pracovní místa. Podnik se v mnoha případech stává také sponzorem různých charitativních akcí, čímž přispívá k podpoře neziskových organizací v regionu. MSP mají také kladný vliv na životní prostředí a na urbanizaci měst a obcí. [15]

Přínosy ekonomické

MSP jsou protipólem monopolů, představují tam dynamický moment ve struktuře podnikatelských subjektů. MSP působí proti posilování monopolních firem v podnikatelském prostředí převážně tím, že jsou nositeli nových inovací a jsou flexibilní na proměnlivé potřeby spotřebitelů. Více se také zaměřují na okrajové oblasti trhu, které jsou pro větší podniky nezajímavé.

V podnikatelském prostředí však existuje vztah mezi MSP a velkými podniky. MSP jsou ve většině případů jejich subdodavateli, což lze vidět například v automobilovém průmyslu, kde automobilky nakupují cca 60% komponentů od svých dodavatelů.

Výhoda MSP spočívá také v méně náročné provozní činnosti, což šetří energie a suroviny a dovoluje tak dosahovat konkurenčních cen. Další výhodou MSP je citlivější reakce na potřeby trhu a kapitálová náročnost podniku na jedno pracovní místo bývá mnohem nižší než u podniků větších.

MSP jsou nedílnou součástí ekonomiky jednotlivých zemí. Sektor MSP se podílí v ČR na tvorbě HDP přibližně 37% a absorbují pracovní sílu uvolněnou velkými podniky, proto je rozvoj MSP nositelem zaměstnanosti. [15]

2.6.2 Situace malých a středních podniků v Evropské unii

V roce 2006 bylo v Evropské unii 20,2 milionů aktivních podniků a jejich celkový obrat je ve výši 22,3 miliard EUR. Tyto podniky zaměstnávají 130 milionů osob.

Největší počet podniků se nachází v oblasti tzv. ostatních podnikatelských služeb (právní služby, účetní služby, management, bezpečnostní a úklidové služby), dále v oblasti maloobchodu a opravy a v oblasti výstavby. Tyto podniky představovaly více než polovinu (52%) všech aktivních podniků pro rok 2006. [16]

3. PODPORA PODNIKÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Podnikání a činnost malých a středních podniků hraje velmi důležitou roli v ekonomické situaci Zlínského kraje a v jeho dalším rozvoji. Podporou malého a středního podnikání lze dosáhnout stálého a udržitelného rozvoje regionu a přispět tak k celkovému rozvoji Zlínského kraje. Rozvojem regionu se pak sníží regionální disparity a Zlínský kraj se přiblíží k úrovni regionů Evropské unie. Celková podpora zlínského kraje je realizována v návaznosti na Strategii rozvoje Zlínského kraje, která se tak stala základním dokumentem pro rozvoj regionu.

3.1 Strategie rozvoje Zlínského kraje

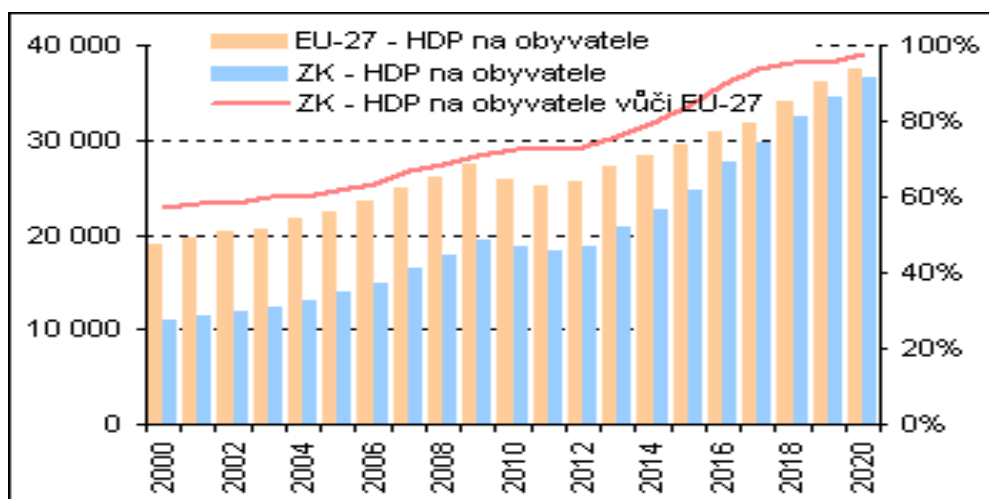
Zlínský kraj se stal jedním z nejméně vyspělých krajů v ČR při využití kritéria HDP na obyvatele. Z tohoto důvodu byla sestavena Strategie rozvoje Zlínského kraje pro období 2009 – 2020, která se stala základním dokumentem rozvoje Zlínského kraje. Tato strategie je postavena na čtyřech prioritních oblastech, jejichž cílem je zlepšit kvalitu života ve Zlínském kraji :

- Konkurenceschopná ekonomika;
- Úspěšná společnost;
- Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova;
- Atraktivní region.

Hlavním smyslem je aktivovat nedostatečně využívaný potenciál, podporovat hospodářský rozvoje regionu, snižovat regionální rozdíly a pomáhat ekonomicky slabším lokalitám.

Cíle jsou v souladu s cíli stanovenými Lisabonskou strategií a odráží nejnovější přístup EU v oblasti regionální politiky. Hlavním cílem strategie je přiblížit se či dosáhnout ekonomické úrovně EU-27 a to do roku 2020. Jako měřítko ekonomické vyspělosti je použit ukazatel hrubého domácího produktu přepočtený na jednoho obyvatele a vyjádřený v paritě kupní síly. V roce 2007 se HDP per capita Zlínského kraje pohyboval na úrovni 64% EU a k dosažení

průměrné ekonomické vyspělosti (EU-27) mu chybělo 36 procentních bodů. K tomu, aby do roku 2020 dosahovalo ekonomika Zlínského kraje hodnotám úrovně EU-27, musí být její roční přírůstek 5,5%. [17]

Obr.č.3 Očekávaný vývoj HDP na obyvatele Zlínského kraje

Zdroj: Evropský statistický úřad

3.2 Ekonomická situace ve Zlínském kraji

Region Zlínského kraje je ve srovnání ekonomické vyspělosti podprůměrně rozvinutým regionem a to jak v rámci EU-27, tak v rámci České republiky. V porovnání Zlínského kraje s novými členskými zeměmi EU-12 je však ekonomická vyspělost nadprůměrná.

I přes viditelnou zaostalost Zlínského kraje je vidět, že ukazatel HDP v období 2000 - 2008 roste. [17]

Tab.č.5

Vývoj HDP ve Zlínském kraji

	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
HDP (mil. Kč)	106.525	118.399	129.796	138.911	150.827	165.225	169.153
HDP na 1obyvatele (ČR=100%)	83,6	82,6	79,6	80,7	81,5	81,8	80,9

Zdroj: Český statistický úřad, <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/makroekonomika-xz>

Celková míra nezaměstnanosti se od celostátní míry příliš mnoho neodchyluje. Větším problémem je vyšší úroveň strukturální nezaměstnanosti a podíl dlouhodobě nezaměstnaných.

Na míru nezaměstnanosti má vliv i neuspokojivá vzdělanostní struktura obyvatelstva a nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Region má však velmi výrazný růstový potenciál, a to zejména v oblasti služeb a cestovního ruchu, opírající se o dlouhodobou tradici a zkušenosti s podnikáním. [17]

Tab.č.6

Vývoj míry nezaměstnanosti

	2005	2006	2007	2008	2009
Míra nezaměstnanosti celkem v %	9,27	7,75	6,02	6,13	10,83
Neumístění uchazeči o zaměstnání	29.505	25.601	20.171	20.048	33.836
Volná pracovní místa	2.067	5.111	6.683	4.272	1.252

Zdroj: Český statistický úřad, <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/nezamestnanost-xz>

Počet obyvatel v regionu Zlínského kraje od 90.let klesal. Přesto byl ve Zlínském kraji zaznamenán úbytek obyvatelstva daný přirozeným demografickým vývojem. Od roku 2006 je zaznamenáván kladný přírůstek obyvatelstva, který má za následek kladné migrační saldo a kladný přirozený přírůstek.

Průměrný věk obyvatel Zlínského kraje je 40,4 let a má trend mírného nárůstu. Naděje na dožití činí u žen 79,7 roku a u mužů 72,6 roku. Ve srovnání s Českou republikou je Zlínský kraj nadprůměrně starším regionem. [17]

Tab.č.7

Vývoj obyvatelstva v letech 2002 - 2008

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Počet obyvatel celkem	593.130	591.866	590.706	590.142	589.839	590.780	591.412
0 – 14 let	93.608	90.844	88.576	86.595	84.493	83.323	82.609
15 – 64 let	416.765	417.441	417.433	417.475	417.721	418.108	417.291
65 a více let	82.757	83.581	86.697	86.072	87.625	89.349	91.512

Zdroj: Český statistický úřad, <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/obyvatelstvo-xz>

Demografické prognózy obyvatelstva však moc optimistické nejsou. Z průzkumu Českého statistického úřadu vyplývá, že počet obyvatel bude nadále klesat v celé České republice a to i v regionu Zlínského kraje. Podle průzkumu by se měl počet obyvatel Zlínského kraje snížit do roku 2020 o 3,6% na 569.653 osob. Index stáří pro Zlínský kraj se zvýší ze současných 116,5 na 149,5 v roce 2020 a dále na 270,9 v roce 2050. [17]

Tab.č.8

Prognóza obyvatelstva do roku 2030

Obyvatelstvo	2007	2010	2015	2020	2025	2030
0 – 14	83.323	79.672	80.073	78.485	73.841	68.195
15 – 64	418.108	412.706	392.900	373.799	359.676	344.556
65 +	89.349	92.827	105.614	117.369	124.060	129.909
80 +	19.894	21.202	23.481	25.352	29.909	37.430
Index stáří	107,2	116,5	131,9	149,5	168	190,5
Celkem	590.780	585.205	578.587	569.653	557.557	542.660

Zdroj: ZAHRADNÍK, Petr; JEDLIČKA, Jan. *Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020*. Zlín: Krajský úřad, 2008.

Ke konci roku 2009 bylo v rámci regionu Zlínského kraje registrováno 131.870 podnikatelských subjektů. [7]

Tab.č.9

Vývoj registrovaných ekonomických subjektů

Rok	1993	1995	1999	2000	2003	2005	2007	2008
Počet subjektů	61.489	73.759	110.452	115.147	128.095	129.217	131.995	134.378

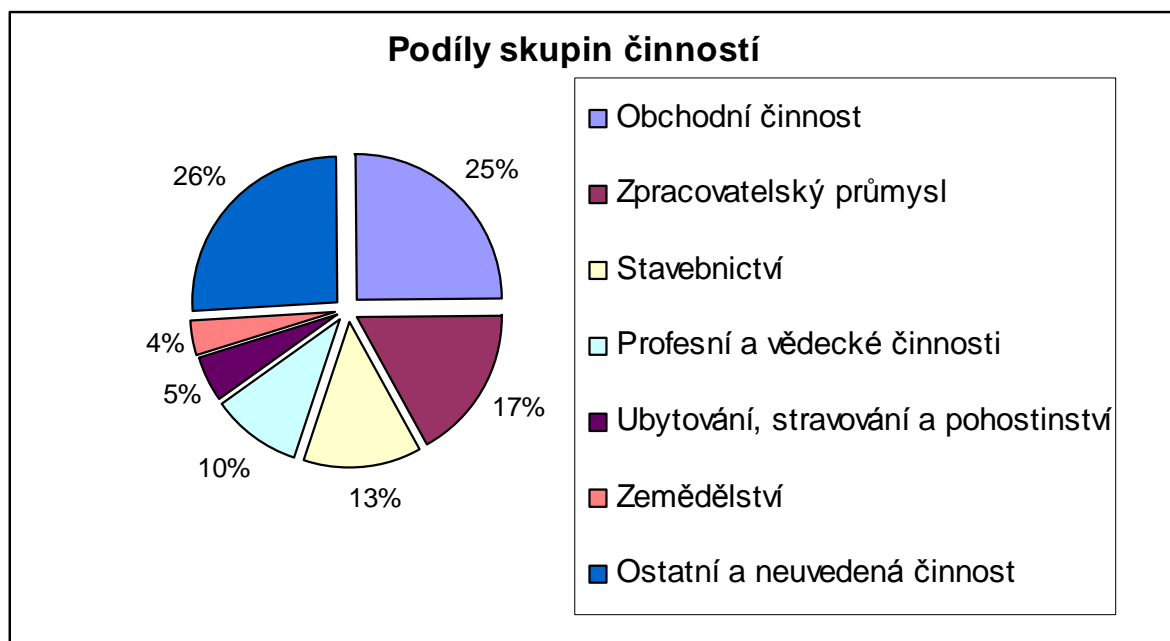
Zdroj: Český statistický úřad. *Statistická ročenka Zlínského kraje 2009*.

Tab.č.10

Podíly skupin činností v roce 2009

Činnost	Procentní podíl
Obchodní činnost	25%
Zpracovatelský průmysl	17%
Stavebnictví	13%
Profesní a vědecké činnosti	10%
Ubytování, stravování a pohostinství	5%
Zemědělství	4%
Ostatní a neuvedená činnost	26%

Zdroj: Český statistický úřad

Graf.č.1 Podíly skupin činností v roce 2009

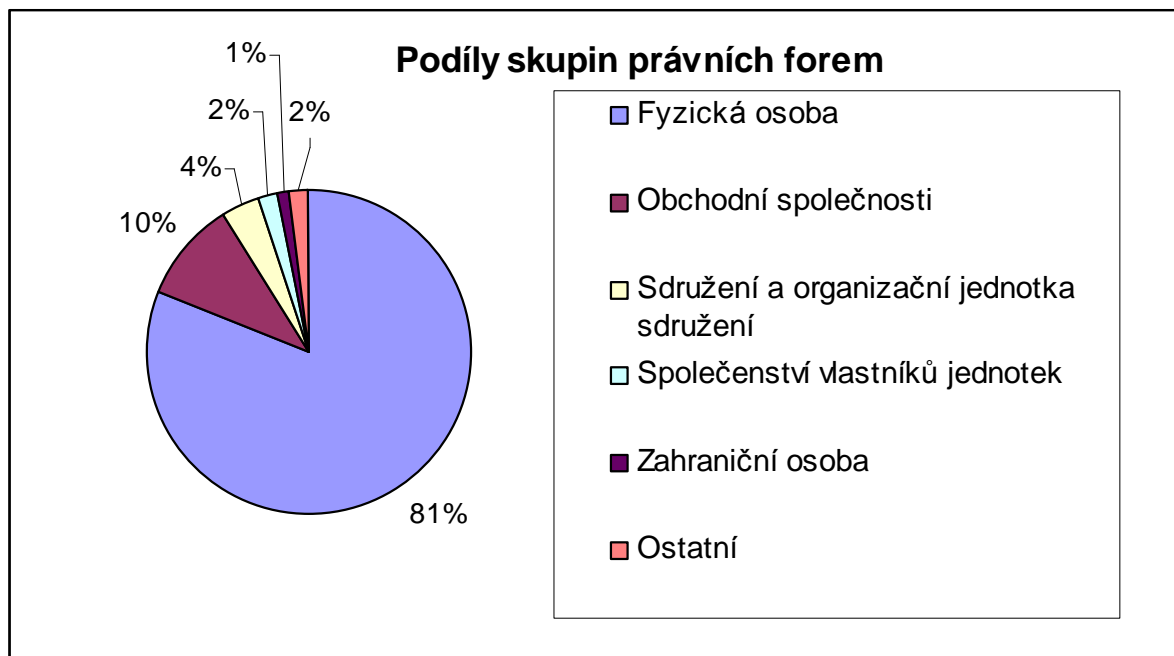
Zdroj: Český statistický úřad

Tab.č.11

Podíly skupin právních forem v roce 2009

Právní skupina	Procentní podíl
Fyzická osoba	81%
Obchodní společnosti	10%
Sdružení a organizační jednotka sdružení	4%
Společenství vlastníků jednotek	2%
Zahraniční osoba	1%
Ostatní	2%

Zdroj: Český statistický úřad

Graf č.2 Podíly skupin právních forem v roce 2009

Zdroj: Český statistický úřad

Z hlediska třídění podle odvětví došlo v roce 2009 jen k jedné zásadní změně a to k propadu počtu subjektů v zemědělské výrobě takřka o polovinu. K propadu došlo převážně u všech jednotlivých činností v této skupině. [7]

V rozdělení podnikatelských subjektů podle právní formy připadl největší díl na skupinu fyzických osob. V roce 2009 byl jejich počet 107,7 tisíc subjektů a z toho přibližně 100 tisíc živnostníků. Meziročně se však počet fyzických osob snížil o 3,2 tisíce subjektů. Ve skupině obchodních společností bylo v roce 2009 hlášeno 12,8 tisíc subjektů. Do této skupiny spadají subjekty s právní formou veřejná obchodní společnost, společnost s ručením omezeným, komanditní společnost a akciová společnost. [7]

3.3 Plnění strategie

Dosažení cílů strategie je založeno na plnění horizontálních témat. Bez respektování těchto horizontálních témat by nebyl obsah strategie úplný a nebyl by postaven na dobrém základě.

Horizontální témata:

- Efektivní výkon veřejné správy;
- Trvale udržitelný rozvoj;
- Rovné příležitosti;
- Kohezní politika Evropské unie po roce 2013;
- Partnerství veřejného a soukromého sektoru;
- Urbánní dimenze.

Nedodržování a nenaplňování obsahu těchto horizontálních témat by mohl vést ke vzniku negativních externalit a to ve všech aspektech rozvoje regionu. Řešení možných problémů bývá neúměrně nákladné a to nejen z ekonomického a finančního hlediska, ale i co se týče nápravy porušených sociálních a environmentálních vztahů a vazeb. Proto tyto horizontální témata představují neoddělitelnou součást strategie. [17]

Strategie nabízí Zlínskému kraji, jak se významně přiblížit či dosáhnout průměrné hospodářské úrovně Evropské unie. Při naplňování této strategie by se měl Zlínský kraj zaměřit na veřejné prostředky a výkon veřejné služby na podporu ekonomických aktivit. Tím by se měla vytvořit nová pracovní místa založená na vzdělání, schopnostech a splnění kvalitativních předpokladů, která přispějí k životní úrovni obyvatel a atraktivnosti regionu jako celku.

Strategie má aktivně podpořit nedostatečně využívaný potenciál a podporovat hospodářský rozvoj regionu, snižovat regionální rozdíly a pomáhat ekonomicky slabším lokalitám. Zlínský kraj chce docílit překonání trendu regionálních disparit ve vztahu k celostátní úrovni.

Zlínský kraj může být příkladem regionu, který se otevírá globalizační příležitosti. Strategie je zaměřena na rozvinutí silných stránek a příležitostí pro rozvoj Zlínského kraje stejně tak na potlačení stránek slabých. [17]

3.4 Strategie regionálního rozvoje České republiky

Strategie rozvoje Zlínského kraje pro období 2009 – 2020 vychází ze Strategie regionálního rozvoje České republiky, která byla vydána v květnu roku 2006. Strategie byla zpracována Ministerstvem pro místní rozvoj, které má regionální politiku na starosti. [13]

Základními dokumenty této strategie jsou:

- analýza stavu regionálního rozvoje;
- charakteristika slabých a silných stránek jednotlivých okresů a krajů;
- strategické cíle regionálního rozvoje;
- vymezení podporovaných regionů;
- doporučení pro úřady okresů a krajů pro zaměření rozvoje.

Strategie dále navazuje na další strategické dokumenty ČR, kterými jsou např.: Strategie udržitelného rozvoje ČR, Strategie hospodářského růstu ČR, Národní program reform.

Cíle strategie jsou sladěny s cíli a prioritami EU, které jsou obnoveny Lisabonskou strategií. [13]

Vztah mezi státem a kraji plní nezastupitelnou roli, protože oba tyto subjekty spolu musí spolupracovat. Navzájem se však nenahrazují.

Pro odstranění disparit je zapotřebí jednotného posuzování problémů na celém území státu stejně a podle jednotlivých kritérií rozhodovat o tom, které problémy jsou nejdůležitější a který region potřebuje nejnutnější pomoc. Stát navíc plní funkci jakéhosi prostředníka mezi regiony a institucemi EU při uplatňování politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Ne této úrovni spolupráce je zapotřebí uplatnění principu subsidiarity a to kvůli dobrému uplatnění jednotlivých nástrojů v rámci implementace národní regionální politiky. [13]

Strategie regionálního rozvoje vychází z pěti hlavních principů, kterými jsou:

- **Solidarita** – solidarita silných vůči slabým a znevýhodněným regionům. Princip solidarity se uplatňuje převážně v přerozdělování finančních prostředků. Výsledky však musí kladně podporovat hospodářské výsledky u podporovaných i podporujících členských států.
- **Soudržnost** – soudržnost celého území je nejdůležitějším efektem solidarity. Soudržnost je podmíněna rovnými příležitostmi pro rozvoj regionu a k vyrovnání jejich disparit.
- **Růst** – je předpokladem úspěšné regionální politiky. Podmínkou rychlého odstranění bariér je udržitelný hospodářský růst a růst kvality života obyvatel.
- **Konkurenceschopnost** – podporuje využívání pozitivně působících komparativních výhod a je značně posilována v jednotlivých regionech.

- **Udržitelnost** – vychází z principu udržitelného rozvoje, který je klíčový pro regionální politiku. Udržitelnost představuje vyvážený vztah mezi ekonomickými, sociálními a environmentálními složkami regionálního rozvoje. [13]

Při posuzování orientace regionální politiky na konkrétní územní celky vychází z typologie regionů:

- hospodářská výkonnost regionů;
- dlouhodobý socioekonomický vývoj a míra koncentrace aktiv;
- geografická poloha.

3.4.1 Vize Strategie

Česká republika si klade za cíl být do roku 2013 aktivní, ekonomicky výkonná a konkurenceschopná a klade si za cíl zlepšit kvalitu životního prostředí. Cíle jsou v souladu s principem udržitelného rozvoje a dosahují základních kritérií a standardů Evropské unie, které zabezpečují zvyšování kvality života svých obyvatel.

Globálním cílem Strategie regionálního rozvoje je vyvážený, harmonický a udržitelný rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva. [13]

4. VYUŽITÍ PROGRAMU NEMOVITOSTI VE ZLÍNSKÉM KRAJI

4.1 I. výzva programu Nemovitosti

V první výzvě programu Nemovitosti bylo ve Zlínském kraji podáno 98 žádostí (k 11.2.2010) o dotaci. První výzva byla vyhlášena dne 2. ledna 2008 a to kontinuální a časově omezenou formou. Zaslání elektronických registračních žádostí však muselo být 1.dubna 2008 předběžně pozastaveno z důvodu velkého množství zájemců. Zaslání elektronických žádostí bylo definitivně ukončeno 15. září 2008 a příjem Plných žádostí byl zahájen dne 9.9.2008.

Původní plánovaná alokace byla stanovena na částku ve výši 2 mld. Kč pro celou ČR. Tato alokace byla však posléze navýšena na částku 6 mld. Kč a to z důvodu kvalitních projektů, které by při malé alokaci nemohly být realizovány. [9]

Tab.č.12.

Podané, vyřazené a podpořené žádosti v programu Nemovitosti I. k 11.2.2010

	Podané žádosti	Vyřazené žádosti	Podpořené žádosti
Celá ČR	828	316	132
Zlínský kraj	98	37	21

Zdroj: agentura CzechInvest, aplikace eAccount

<http://eaccount.czechinvest.org/Statistiky/StatistikaCerpaniDotaci.aspx>

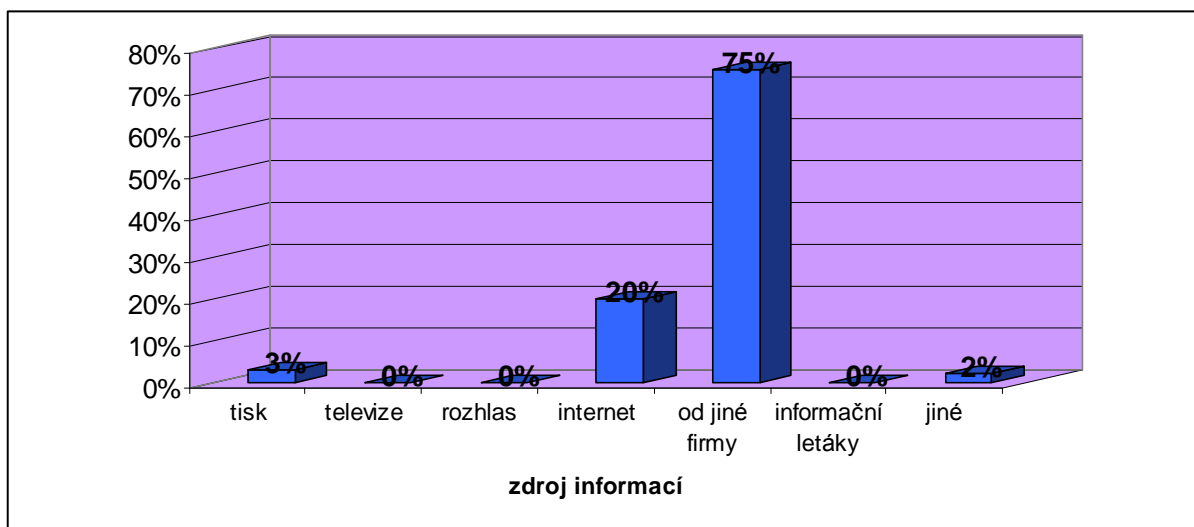
4.2 Vyhodnocení programu Nemovitosti dotazníkovým šetřením

K vyhodnocení využívání operačního programu Nemovitosti I. jsem použila dotazníkové šetření jako sběru informací, na jehož základě byly zjišťovány zkušenosti žadatelů s tímto operačním programem.

Ke dni 1.1.2010 bylo ve Zlínském kraji podpořeno celkem 20 projektů. Podepisování smluv těchto podpořených projektů probíhalo v časovém období 31.3.2009 – 9.11.2009. Z podpořených projektů byl již jeden zcela proplacen a další čtyři byly proplaceny z části. Financování těchto projektů je formou dotace.

Otázka č.1 Kde jste se dozvěděli o možnosti čerpat finanční prostředky z Evropské unie?

Informace o možnosti čerpat finanční prostředky získávají firmy především od jiných firem, které mají již s dotačními programy zkušenosti. Poté se část obrací přímo na zprostředkovatelskou firmu, se kterou dále projednává možnosti podpory. Firmy se také více informují na internetu. Procentní vyjádření lze vidět v následujícím grafu.

Graf.č.3 Zdroje informací o dotačních programech EU

Otázka č.2 Co Vás přimělo k využití dotace z Evropské unie?

K využití dotace z EU se firmy rozhodly převážně z důvodů možnosti získání finanční podpory na rekonstrukci či výstavbu nových prostor pro rozšíření a modernizaci výroby, pro celkový rozvoj firmy a v neposlední řadě na nákup brownfieldu.

Otázka č.3 Myslíte si, že jsou informace o finančních podporách EU snadno dostupné?

Informace k dotačním programům jsou podle žadatelů dostupné. Žadatelé získávají informace převážně na internetu a to na internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu a na internetových stránkách Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest. S dalšími otázkami se poté obrací na poradce agentury CzechInvest či na zprostředkovatelskou firmu. Agentura CzechInvest má regionální kanceláře v každém krajském městě, kde mohou žadatelé získat komplexní informace o formách podpory podnikání.

Otázka č.4 Měli jste připraveny rozvojové záměry již před vyhlášením operačního programu?

Rozvojové záměry měly připraveny před vyhlášením operačního programu všechny dotazované firmy kromě dvou. Firmy mají zpracovány dlouhodobé rozvojové záměry většinou již od svého založení a tyto pak doplňují záměry krátkodobými.

Otázka č.5 Odpovídal některý z Vámi připravených záměrů podmínkám zvoleného dotačního programu?

Již v připravovaných rozvojových záměrech firmy uvažovaly o rekonstrukci či vybudování nových prostor pro rozšíření a modernizaci výroby a zlepšení pracovních podmínek pro zaměstnance. Jejich rozvojové záměry se shodovaly s podmínkami zvoleného programu, proto bylo rozhodování o možnosti využití finanční podpory z EU velmi jednoduché. Podmínkám zvoleného dotačního programu neodpovídaly rozvojové záměry pouze jedné dotázané firmy.

Otázka č.6 Pokud musel být záměr upraven, v jakých oblastech?

Většina rozvojových záměrů, které měly firmy připraveny, nemusely být pozměněny. Firmy z velké části žádaly o dotaci pouze tehdy, pokud splňovaly podmínky dotačního programu v celém rozsahu.

Otázka č.7 Sledovali jste sami vyhlášení výzvy nebo Vás na ni někdo upozornil?

Na vyhlášení výzvy byly firmy převážně upozorněny. Sami si vyhlášení výzvy hlídali pouze z malé části. Informace o výzvě získaly od jiné firmy nebo na základě nabídky některé ze zprostředkovatelských firem, které na jednotlivé výzvy z vlastní iniciativy upozorňují.

Výzvy bývají vyhlášovány na jednotlivých internetových stránkách institucí a agentru zabývajících se dotačními programy EU a to např.:

- Ministerstvo průmyslu a obchodu;
- agentura CzechInvest;
- internetové stránky Evropského sociálního fondu v ČR;
- Ministerstvo pro místní rozvoj;
- a jiné.

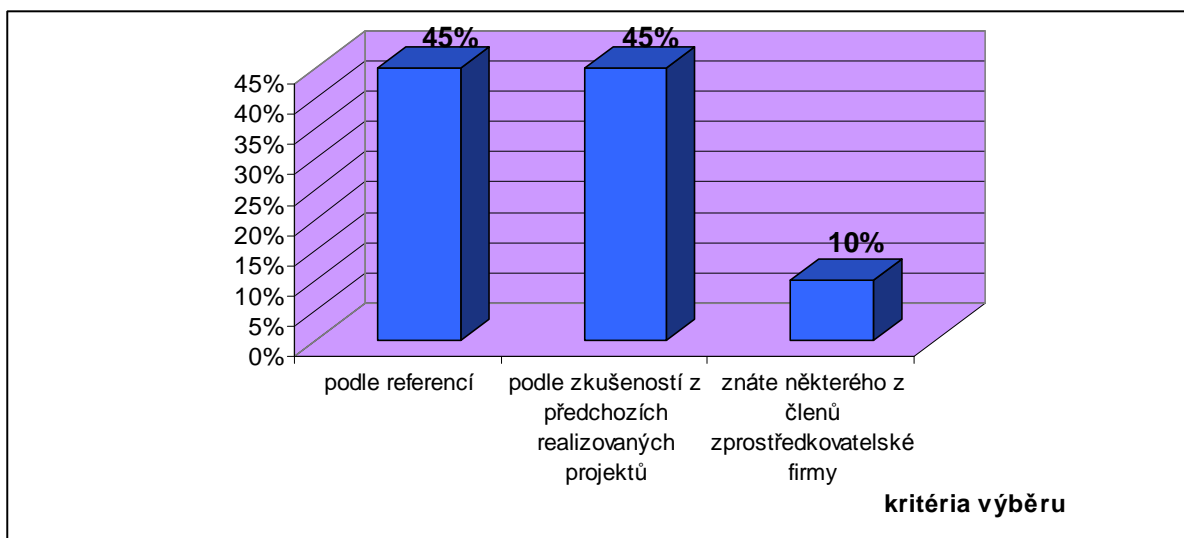
Otázka č.8 Měli jste připraveny některé materiály k registrační žádosti s předstihem, nebo jste je připravovali až po vyhlášení výzvy?

50% dotazovaných firem mělo některé materiály připraveny již před vyhlášením výzvy. Druhých 50% firem připravovali materiály až po vyhlášení výzvy.

Otázka č.9 Uvažovali jste sami o možnosti získání finanční podpory (dotace) z fondů EU nebo Vás nejprve oslovila některá poradenská firma?

Zprostředkovatelské a poradenské firmy posílají z vlastní iniciativy firmám nabídky s možností vypracování projektu pro získání dotace z fondů EU. Tato možnost je už však i v podvědomí firem a firmy samy uvažují o této možnosti financování vlastních záměrů.

Otázka č.10 Pokud jste uvažovali sami o možnosti získání finanční podpory, podle čeho jste vybírali zprostředkovatelskou firmu?

Graf č.4 Kritéria při výběru zprostředkovatelské firmy

Při výběru zprostředkovatelské firmy kladou žadatelé největší zřetel na reference firmy a na zkušenosti z předchozích realizovaných projektů. Při výběru firmy se žadatelé také rozhodují podle toho, zda znají některého z členů týmu. Toto kritérium však není při výběru rozhodujícím.

Otázka č.11 Byli jste spokojeni se spoluprací s touto firmou?

Žadatelé o dotaci spolupracují převážně se zprostředkovatelskou firmou, se kterou mají zkušenosti z předchozích realizovaných projektů, proto bývají s její prací spokojeni. Pokud čeká žadatele první realizace projektu, vybírají si zprostředkující firmy podle referencí a jejich ohlasy bývají na spolupráci s těmito firmami velmi kladné.

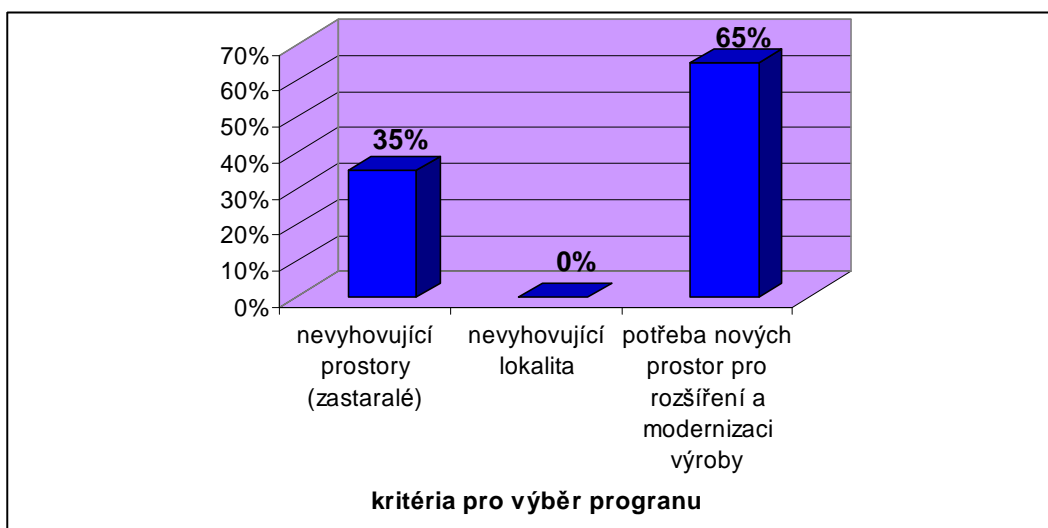
Otázka č.12 Prostudovali jste si podrobně sami dokumenty k danému programu?

Firmy, které žádaly o finanční podporu z EU poprvé, si dokumenty k danému programu prostudovaly podrobně. Ty žadatelské firmy, které již s podáním žádosti mají zkušenost, spoléhaly především na svou zprostředkovatelskou firmu a o získání dalších informací neprojevíly větší zájem.

Podrobné prostudování informačních materiálů k jednotlivým operačním programům je velmi časově náročné, proto firmy přenechávají přípravu a administraci projektu na zprostředkovatelské firmě.

Otázka č.13 Z jakých důvodů jste se rozhodli pro program Nemovitosti?

Žadatelské firmy se potýkaly s problémem nevyhovujících a zastaralých prostor pro výrobu. Důležitějším hlediskem pro výběr programu Nemovitosti však byla potřeba nových prostor pro rozšíření a modernizaci výroby. Mnoho firem má v současné době problém se stísněnými výrobními prostory a tím jim také upadá možnost dovybavit své výrobní technologie technologiemi novými. Firmy proto využívají tohoto programu k rekonstrukcím a výstavbám nových výrobních prostor a k zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců a jejich pracovního prostředí.

Graf č. 5 Kritéria pro výběr programu Nemovitosti

Otázka č.14 Byla nemovitost ve Vašem vlastnictví?

Nemovitosti, které budou žadateli rekonstruovány, jsou v jejich osobním vlastnictví. Mít objekt v osobním vlastnictví je jedním z hlavních kritérií pro schválení dotace.

Pokud firmy nemají vlastní objekt, mohou využít nabídky brownfieldů v databázi agentury CzechInvest. Tato databáze je na internetových stránkách agentury a nabízí 392 brownfieldů z celého území České republiky. Co se týče Zlínského kraje je v databázi registrováno 38 volných brownfieldů.

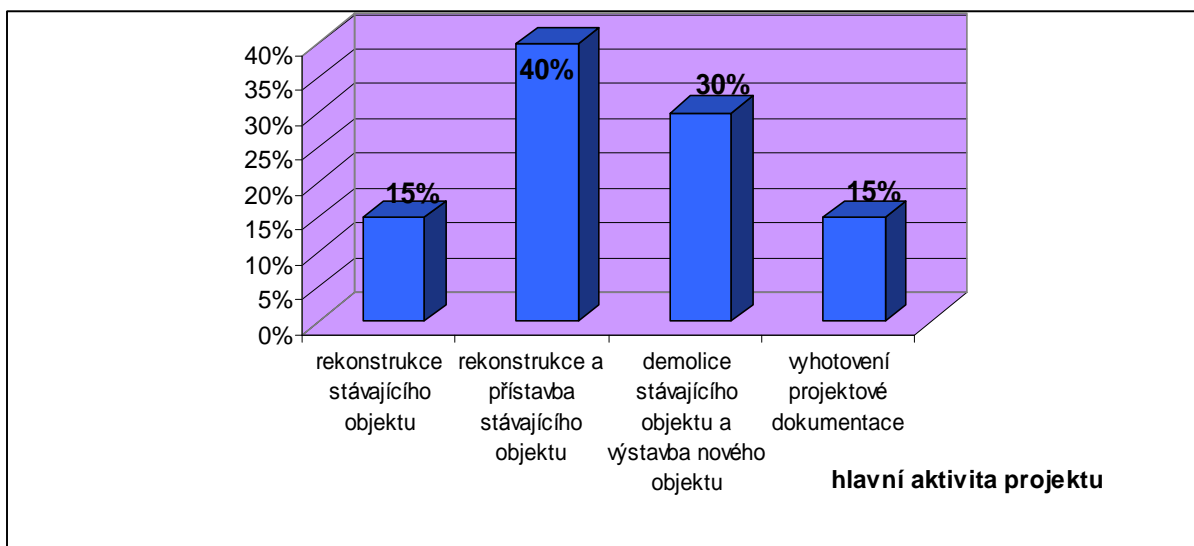
Tab. č.13

Přehled brownfieldů v České republice k datu 21.4.2010

Kraj	Počet brownfieldů	Kraj	Počet brownfieldů
Hlavní město Praha	1	Olomoucký	21
Jihočeský	32	Pardubický	24
Jihomoravský	47	Plzeňský	15
Karlovarský	20	Středočeský	8
Královéhradecký	26	Ústecký	32
Liberecký	76	Vysočina	25
Moravskoslezský	27	Zlínský	38

Otázka č.15 Co bylo hlavní aktivitou projektu?

Převážná většina žadatelů o dotaci uvažuje o rekonstrukci a přístavbě stávajících objektů. Jejich prostory jsou až na stísněné podmínky vyhovující. Proto volí zvětšení výrobních prostor formou vybudování přístavby. Velká část žadatelů si však vytipuje objekt zcela na pokraji životnosti. Tento objekt po získání do osobního vlastnictví zdemoluje a na jeho místě vystaví objekt nový. Menší část žadatelů pak finanční prostředky použije na rekonstrukci stávajících objektů a na vyhotovení projektové dokumentace k výstavbě nových výrobních prostor.

Graf č.6 Přehled hlavních aktivit projektu

Otázka č.16 Z čeho jste financovali realizaci Vašeho projektu?

Finanční prostředky dostanou žadatelé až po ukončení výstavby či rekonstrukce objektu. Z počátku musejí tedy veškeré náklady financovat sami. Většina žadatelů volí kombinaci vlastních a cizích zdrojů. Cizí zdroje bývají potom převážně bankovní úvěry. Financování pouze z vlastních zdrojů realizovala pouze 2% dotazovaných firem.

Otázka č.17 Zajišťovali jste si administraci realizace projektu vlastními silami nebo prostřednictvím poradenské firmy?

Jelikož je administrace projektu velmi časově náročná, využívají žadatelé služby zprostředkovatelských firem a agentur. Polovina respondentů, tj. 50% zajišťovalo administraci prostřednictvím poradenské firmy, 20% vlastními silami a 30% respondentů využilo jak poradenské firmy, tak zajišťovalo administraci vlastními silami.

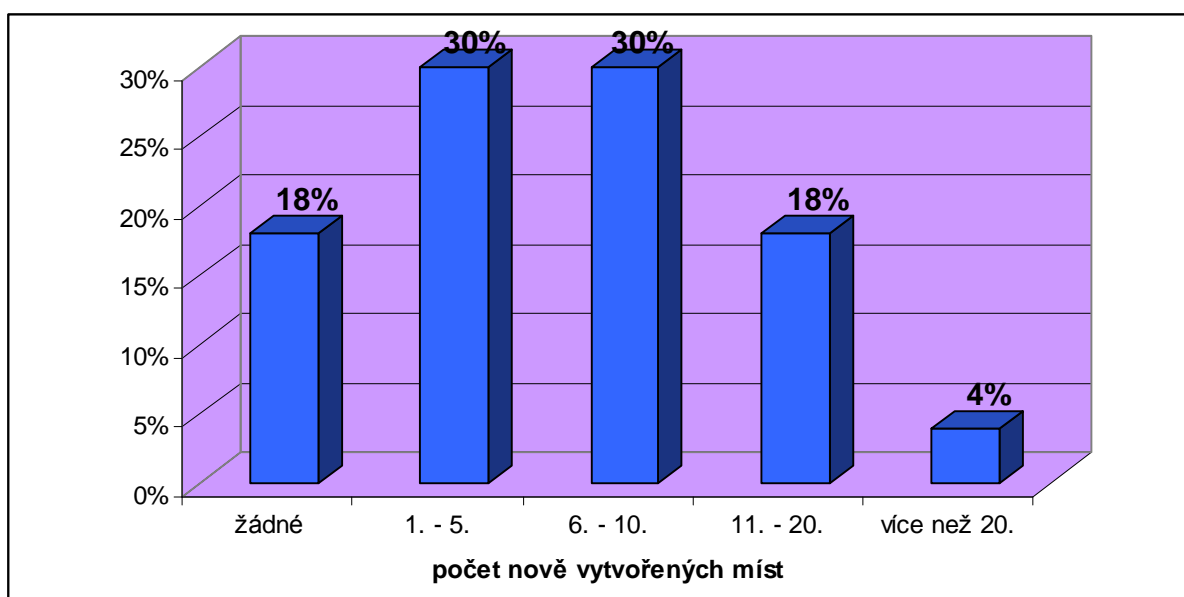
Otázka č.18 Kolik firem se přihlásilo do Vašeho výběrového řízení na dodavatele stavby?

Podle dotazníkového šetření se do výběrového řízení přihlásilo nejvíce 3 – 5 firem. Jeden žadatel o dotaci provedl 9 výběrových řízení, do kterých se mu přihlásilo celkem 30 firem.

Otázka č.19 Kolik nových pracovních míst jste vytvořily?

30% žadateckých firem vytvořilo v nově zrekonstruovaných či vystavěných prostorách 1 – 5 nových pracovních míst. Dalších 30% žadateckých firem vytvořilo 6 - 10 nových pracovních míst. 18% firem nevytvořilo žádné pracovní místo a dalších 18% firem naopak vytvořilo 11 - 20 nových pracovních míst. Nad 20 nových pracovních míst vytvořily 4% firem .

K 31.12.2009 byla ve Zlínském kraji registrované nezaměstnanosti ve výši 10,83%.

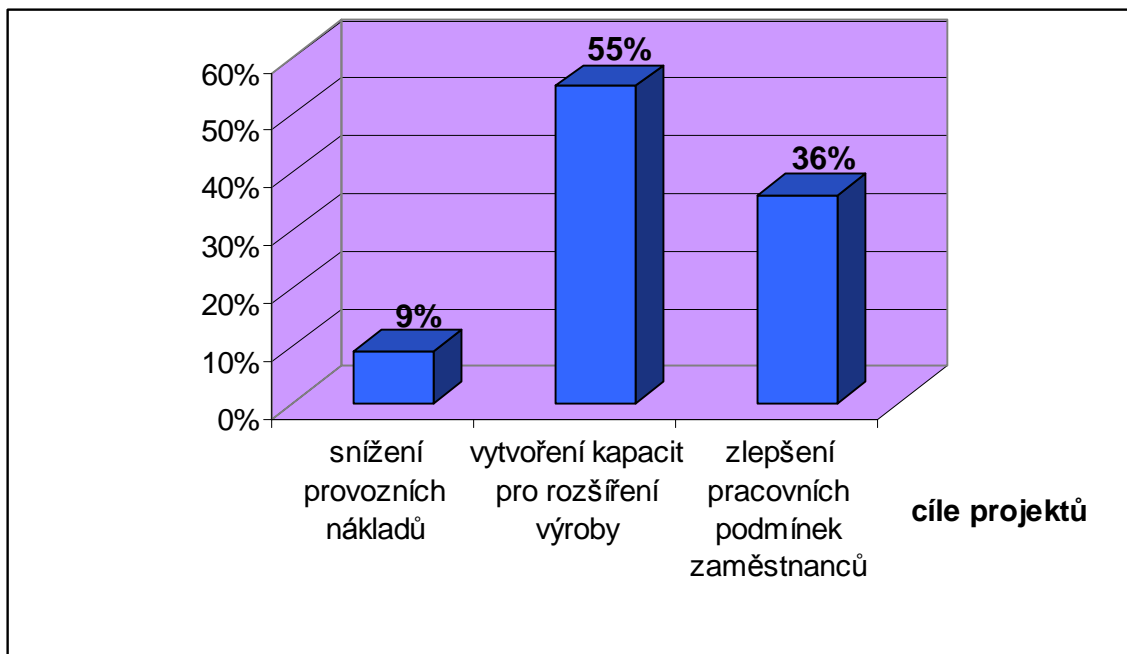

Graf č.7 Přehled nově vytvořených pracovních míst

Příjemci podpory tak vytvořili v průměru 100 nových pracovních míst. Tím se registrovaná volná pracovní místa zvýšila z 1.252 na 1.352. Pokud by tato nová pracovní místa byla obsazena do jednoho novými pracovníky, počet nezaměstnaných by se tak ve Zlínském kraji snížil z 33.836 na 33.736.

Otázka č.20 Jaké byly cíle Vašeho projektu?

Převážná skupina žadatelů o dotaci si kladla za cíl vytvořit kapacitu pro zvýšení výroby. Dalším neméně významným cílem bylo zlepšit pracovní podmínky zaměstnanců. Cíl stanovený jako snížení provozních nákladů uvedlo jen nízké procento žadatelů.

Graf č.8 Přehled nejčastějších cílů projektů

Otázka č.21 Splnili jste cíle tak, jak jste si představovali?

Při dokončování či úplném dokončení projektového záměru byly žadatelé spokojeni s plněním cílů z 90%.

Otázka č.22 Využili jste již v minulosti finanční podporu EU? Pokud ano, napište název operačního programu, případně název konkrétního programu podpory.

Zkušenosti s využíváním finanční podpory z EU má 80% dotázaných firem. Dříve již žádali o dotace z těchto operačních programů:

- ICT v podnicích;
- Projekt Vzdělávejte se!;
- SAPARD;
- PHARE;
- RLZ;
- Rozvoj I., II.

Otázka č.23 Využijete znovu možnost získání dotace z EU?

Po zkušenostech z předchozích realizovaných projektů se všechny dotazované firmy chtějí znovu pokusit o získání finanční podpory z fondů EU.

Otázka č.24 Co bylo podle Vás v průběhu realizace projektu nejsložitější?

Odpovědi respondentů (uvádím nejčastější odpovědi):

- přehnaná administrace;
- jednání s finančním úřadem;
- velká administrace ohledně výběrového řízení;
- získání veškerých povolení;
- celkové vedení projektu ve fázi realizace a monitoringu.

Otázka č.25 Co byste doporučili novým žadatelům o dotaci v programu Nemovitosti?

Rady žadatelů o dotaci v operačním programu Nemovitosti:

- nepouštět se do projektu, pokud se nejedná o částku vyšší než 100 mil. Kč;
- každopádně spolupracovat se zprostředkovatelskou firmou;
- najmout si zprostředkovatelskou firmu na administraci výběrového řízení;
- dělat vše tak, jak je požadováno v podmínkách pro získání dotace;
- trpělivost.

Otázka č.26 Co byste doporučili změnit ve stávajícím znění programu Nemovitosti?

Ze zkušeností, které mají žadatelé firmy z realizace operačního programu Nemovitosti, doporučují celkově zjednodušit podmínky pro získání dotace. Dále pak požadují zjednodušit administrativu a vypustit duplicitní požadavky. 1% firem by nechalo dokumenty ve stávajícím znění.

Otázka č.27 Obdrželi jste již požadovanou dotaci?

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že 5 podpořených žádostí bylo již zcela proplaceno. 3 projektové žádosti byly proplaceny z části a zbytek projektových žádostí, tj. 12 projektových žádostí čekají na proplacení. Tyto informace se shodují s informacemi uvedenými Rozvojovou agenturou CzechInvest (k datu 16.4.2010).

5. ZÁVĚR

Operační program Nemovitosti je v poslední době ve Zlínském kraji velmi využíván. Firmy díky němu rekonstruují staré a nevyhovující objekty, či budují objekty nové. Takto nově vytvořená prostorová kapacita poslouží k rozšíření výroby a zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců. Zrekonstruované objekty přispějí také k urbanizaci obcí, k lepšímu životnímu prostředí a k atraktivnosti celého regionu.

Informace o finanční podpoře získávají potenciální žadatelé od firem, které již možnosti financování svých záměrů z evropských peněz využily. Po tomto prvotním impulsu se potenciální žadatelé obracejí na zprostředkovatelské firmy, které jim projektové žádosti vypracují a starají se o veškerou administraci projektu.

Program podporuje ve veliké míře zlepšení kvality životního prostředí tím, že umožňuje rekonstrukci starých a chátrajících objektů či přípravy zón pro výstavbu průmyslových objektů a objektů pro podnikání.

V nemalé míře tento program podporuje snižování nezaměstnanosti a to díky nově vytvořeným pracovním místům, které by bez finanční podpory EU nemohly být vytvořeny.

Zkušenosti žadatelů o dotaci z tohoto operačního programu jsou velmi kladné. Z průzkumu vyplývá, že žadatelé byli spokojeni jak se zprostředkovatelskou firmou, která jim zajišťovala odporný dohled nad vyřizováním administrace, tak nad průběhem celé realizace projektu.

Jedinou vadou je právě přílišná náročná administrace spojená s projektem a také náročnost časová. Žadatelé proto doporučují snížit administrativní zatížení, díky kterému se značně sníží i časová náročnost.

Díky podpoře malého a středního podnikání se zlepšuje ekonomická situace, počet nezaměstnaných klesá, snižují se regionální disparity a roste hospodářská a sociální soudržnost a to nejen v rámci Zlínského kraje, ale i České republiky a Evropské unie.

Seznam literatury

- [1] KADEŘÁBKOVÁ, Anna. *Výzvy pro podnikání – inovace a vzdělání; Česká republika na cestě ke znalostně založené ekonomice*. 1.vyd. Praha: Linde, 2004. 199s. ISBN 80-86131-50-5.
- [2] MAREK, Dan; KANTOR, Tomáš. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2.vyd. Brno: Barrister & Principál, 2009. 215s. ISBN 978-80-87029-56-5.
- [3] *Návrh Národního rozvojového plánu České republiky 2007-2013*. Ministerstvo pro místní rozvoj. Leden 2006.
- [4] NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. 1.vyd. Ostrava: VŠB-Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, 2007. 210s. ISBN 978-80-248-1413-1
- [5] *Operační program Podnikání a inovace 2007-2013*. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky, 2007. 96s. ISBN 978-80-254-2336-3.
- [6] *Operační program Podnikání a inovace – Nemovitosti 2007-2013*. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2008. Výzva č.1, 2.1.2008.
- [7] *Organizační struktura podnikatelské sféry ve Zlínském kraji na konci roku 2009*. Český statistický úřad. [online]. Aktualizováno 10.3.2010. [cit. 10.4.2010]. Dostupný na WWW:
http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/organizacni_struktura_podnikatelske_sfery_ve_zlinskem_kraji_na_konci_roku_2009
- [8] *Podpora podnikání v České republice*. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2007.

- [9] *Program podpory Nemovitosti*. Ministerstvo průmyslu a obchodu [online]. Vloženo 2.2.2010. [cit.12.2.2010]. Dostupný z WWW:
<http://www.mpo.cz/dokument38212-strana2.html>
- [10] *Průvodce podnikatele operačním programem Podnikání a inovace: Investice do Vaší budoucnosti*. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2007. 96s. ISBN 978-80-254-5615-6
- [11] SOKOL, Ladislav. *Koncepce podpory MSP na období 2007-2013*. Ministerstvo průmyslu a obchodu 2006 [online]. Dostupné z WWW:
<http://www.mpo.cz/dokument17476.html>
- [12] *Statistická ročenka Zlínského kraje 2009*. Český statistický úřad. 1.vyd. Zlín 2009. 388 s. ISBN 978-80-250-1984-9.
- [13] *Strategie regionálního rozvoje České republiky*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006. 163s. ISBN 80-239-7497-1.
- [14] *Úspěšné projekty v OPMP – inspirace pro budoucnost*. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2007.103s. ISBN 978-80-254-0917-6.
- [15] VEBER, Jaromír; SRPOVÁ, Jitka. *Podnikání malé a střední firmy*. 1.vyd. Praha: PBtisk 2005. 304s. ISBN 80-247-1069-2
- [16] *Velikost a struktura podnikové ekonomiky*. Evropský statistický úřad 2009 [online]. Aktualizováno 25.4.2009. [cit. 12.4.2010]. Dostupné na WWW:
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/european_business/introduction/size_structure
- [17] ZAHRADNÍK, Petr; JEDLIČKA, Jan. *Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020* [online]. Zlín: Krajský úřad, 2008. [cit. 11.4.2010]. Dostupné z WWW:
<http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=82335&doctype=ART&nid=8668&cpi=1>

Seznam zkratek

CF	Fond soudržnosti
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
HDP	Hrubý domácí produkt
LAU	Místní samosprávná jednotka (z anglického Local Administrative Units)
MSP	Malé a střední podnikání
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický a referenční rámec
NUTS	Územně statistická jednotka (z francouzského Nomenclature des Unités Terriries Statistiques)
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
OPPP	Operační program Průmysl a podnikání
SF	Strukturální fondy
VaV	Výzkum a Vývoj

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

Ve Valašském Meziříčí dne

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Havlíčková 1185, 757 01 Valašské Meziříčí

Seznam tabulek

Tabulka č.1	Maximální výše podpory v jednotlivých regionech.
Tabulka č.2	Rozložení finančních prostředků OPPI na jednotlivé roky 2007-2013.
Tabulka č.3	Struktura OPPI.
Tabulka č.4	Vývoj HDP v letech 2000-2008.
Tabulka č.5	Vývoj HDP ve Zlínském kraji.
Tabulka č.6	Vývoj míry nezaměstnanosti.
Tabulka č.7	Vývoj obyvatelstva v letech 2002-2008.
Tabulka č.8	Prognóza obyvatelstva do roku 2030.
Tabulka č.9	Vývoj registrovaných ekonomických subjektů v roce 2009.
Tabulka č.10	Podíly skupin činností v roce 2009.
Tabulka č.11	Podíly skupin právních forem v roce 2009.
Tabulka č.12	Podané, vyřazené a podpořené žádosti v programu Nemovitosti I. k 11.2.2010.
Tabulka č.13	Přehled brownfieldů v ČR k datu 21.4.2010.

Seznam grafů

- Graf č.1 Podíly skupin činností v roce 2009.
- Graf č.2 Podíly skupin právních forem v roce 2009.
- Graf č.3 Zdroje informací o dotačních programech EU.
- Graf č.4 Kritéria při výběru zprostředkovatelské firmy.
- Graf č.5 Kritéria pro výběr programu Nemovitosti.
- Graf č.6 Přehled hlavních aktivit projektu.
- Graf č.7 Přehled vytvořených pracovních míst.
- Graf č.8 Přehled nejčastějších cílů projektů.

Seznam obrázků

- Obrázek č.1 Prioritní osa Prostředí pro podnikání a inovace.
Obrázek č.2 Operační programy ČR pro období 2007-2013.
Obrázek č.3 Očekávaný vývoj HDP na obyvatele Zlínského kraje.

Seznam příloh

Příloha 1. Strategické cíle operačního programu OPPI.

Příloha 2. Finanční rámec pro období 2007-2013.